

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Základní škola Jinočany, příspěvková organizace

Pražská 54, Jinočany, 252 25

info@skolajinocany.cz | 775 582 820 | ID datové schránky: grxmd7v

- 1. Krizový plán školy**
 - 1.1. Mimořádné události**
 - 1.2. Záškoláctví**
 - 1.3. Šikana, kyberšikana, extrémní projevy agrese a násilí**
 - 1.4. Závislostní chování – užívání návykových látek**
 - 1.5. Krádeže a vandalismus**
 - 1.6. Syndrom CAN**
 - 1.7. Sebepoškozování**
 - 1.8. Rasismus, xenofobie**
 - 1.9. Rizikové sporty, doprava**
 - 1.10. Sexuálně rizikové chování**
- 2. Pravidla komunikace mezi školou a zákonnými zástupci**
- 3. Metodické doporučení MŠMT**

1. Krizový plán školy

Krizový plán školy je součástí preventivního plánu školy. Jedná se o dokument, jehož cílem je stanovení postupu pro všechny pracovníky školy v případech podezření či výskytu rizikových jevů.

Krizový plán školy je interním metodickým dokumentem, který stanovuje základní postupy zaměstnanců školy při řešení krizových situací a rizikového chování žáků. Zaměstnanci školy jsou s jeho obsahem seznámeni a při řešení konkrétních situací postupují také podle aktuálních právních předpisů a metodických doporučení příslušných orgánů.

Krizový plán je zpracován zejména s využitím Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28, včetně jeho aktuálních příloh, a Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j. MSMT-21149/2016. Při řešení konkrétních situací škola vždy postupuje podle aktuálně platných právních předpisů a metodických materiálů MŠMT.

Základní postup při krizové situaci

Při každé krizové situaci zaměstnanec školy postupuje především tak, aby zajistil bezpečí žáků a dalších osob, zabránil dalšímu ohrožení a podle povahy situace přivolal potřebnou pomoc. O události bez zbytečného odkladu informuje vedení školy a dále postupuje podle konkrétního krizového postupu uvedeného v tomto dokumentu. V případě bezprostředního ohrožení života nebo zdraví volá příslušnou složku integrovaného záchranného systému (112, 155, 150, 158). O závažné události škola pořídí odpovídající záznam a podle její povahy zajistí další potřebná opatření a podporu žáků.

1.1. Mimořádné události

Postupy při zajištění objektu školy z hlediska bezpečnosti žáků a zaměstnanců

Ke vstupu žáků a cizích osob do budovy je využíván pouze hlavní vchod. Další vchody využívají pouze zaměstnanci školy, respektive žáci v doprovodu zaměstnance školy a jsou řádně zajištěny proti vstupu neoprávněných osob, některé vchody jsou zároveň vybaveny panikovým zařízením pro možnost využití jako únikové východy. V době, kdy v budově školy není provoz je objekt střežen elektronickým zabezpečovacím systémem.

Neoprávněnému vstupu do objektu školy je předcházeno kontrolou každé cizí osoby pověřeným zaměstnancem školy. Pověřený zaměstnanec zjišťuje důvod návštěvy a zařídí doprovod pozvané osoby do kanceláře školy nebo k vyučujícímu. Není přípustné, aby se cizí osoby pohybovaly po areálu školy samy.

V případě vzniku jakékoli mimořádné události v areálu školy (požár, výbuch, provozní havárie, úraz, vniknutí nepovolané osoby apod.) je zaměstnanec, který ji zjistí, povinen bez zbytečného odkladu toto oznámit řediteli školy nebo nejvýše postavenému zaměstnanci, který je přítomen.

V případě přijetí informace o mimořádné události z vnějšího zdroje je povinnost osoby, která oznámení přijala, zprávu bezodkladně předat vedoucímu zaměstnanci. Oznámení přicházejí zpravidla telefonicky, písemně či emailem, zprávy mohou být i anonymní. O příjmu takové zprávy je proveden písemný záznam s údaji, kdy byla přijata a kdo ji podával a tento záznam bude uchován pro další řízení.

V případě bezprostředního ohrožení života, zdraví nebo bezpečnosti je nutné neprodleně přivolat příslušnou složku IZS (v tom případě se dále řídí oznamovatel jejich pokyny) a prostřednictvím technických prostředků, nebo jiným způsobem, sdělí vzniklou situaci dalším zaměstnancům, vedení školy a osobám zdržujícím se v objektu. Je-li to nutné, nařídí ředitel školy evakuaci objektu. Evakuace probíhá podle evakuačního plánu školy, vyhlašuje se školním rozhlasem, případně pověřenými osobami nebo telefonicky.

O mimořádné události informuje ředitel školy zřizovatele, případně další nadřízené orgány. Obsahem takového hlášení je především:

Datum, hodina a místo vzniku mimořádné události, specifikace mimořádné události, dosud zjištěné následky a již přijatá opatření.

Primárním úkolem školy je zajistit bezpečnost žáků a zaměstnanců. Veškeré úsilí zaměstnanců školy při mimořádné události proto směřuje k zajištění bezpečnosti a ochrany svěřených osob. Je-li to možné, provádí dospělá osoba, která nemá na starost žáky, prvotní zásah s ohledem na vlastní bezpečnost a schopnosti. Záchranné práce následně organizačně zajišťuje ředitel školy, který spolupracuje s jednotkami IZS.

Preventivní činnost školy

Zaměstnanci jsou pravidelně seznamováni s prevencí a postupy při mimořádných událostech při školení o BOZP a PO a na provozních poradách. Žákům jsou informace předávány při poučení o BOZ na začátku školního roku a dále průběžně při výuce. Tématika mimořádných událostí je součástí učebních plánů jednotlivých předmětů a je součástí mimovýukových akcí a kurzů.

K prevenci slouží i pravidelné revize všech zařízení, která se ve škole využívají, revize plynu, elektřiny, bleskosvodů, protipožárních prvků a dalších součástí budovy. Evakuaci školy si vyzkouší všichni žáci i zaměstnanci školy při cvičném požárním poplachu.

Důležitou součástí prevence je i školní řád, krizový plán školy a preventivní program školy.

Doporučené postupy při řešení mimořádných událostí:

1. Vniknutí cizí osoby či osob do areálu školy

Prevence

- a) kontrola hlavního vchodu a zavírání vstupních dveří
- b) uplatnění dohledu nad žáky dle rozpisu
- c) uzamčené dveře dalších vstupů do školy
- d) Zaměstnanci školy mají zakázáno vpouštět do objektu společně s nimi jakoukoli cizí osobu. Tuto musí zastavit, zjistit důvod její návštěvy a informovat nadřízenou osobu.
- e) na začátku i v průběhu školního roku jsou všichni žáci opakovaně poučeni o pravidlech BOZP, včetně zákazu vpouštět do objektu společně s nimi jakoukoli cizí osobu a o způsobu, jak se zachovat.
- f) střežení budovy elektronickým zabezpečovacím systémem mimo dobu školního vyučování

Pokud dojde i přesto k vniknutí cizí osoby či osob a je důvod domnívat se, že jsou tyto osoby nebezpečné, pak je zaměstnanec, který toto zjistí, povinen neprodleně uvědomit Policii ČR a poté neprodleně oznámit tuto skutečnost nadřízenému zaměstnanci – řediteli školy, event. osobě, která je pověřena jeho zastupováním. Zaměstnanec přednostně zajistí bezpečí žáků a vlastní bezpečí. Při přivolání Policie ČR sdělí dostupné informace a dále se řídí jejími pokyny. Součinnost při vstupu policie do objektu poskytne pouze tehdy, pokud tím neohrozí sebe ani další osoby.

Co dělat v případě napadení školy aktivním útočníkem

- Uteč! Dostaň se z dosahu útočníka, je nutné myslet na ochranu zdraví a života
- Zamkni se! (zabarikáduj, znemožni nebo zkomplikuj vstup)
- Vypni techniku v učebně (PC, dataprojektory) ticho je důležité
- Zapni tichý režim mobilů (přístroj nevypínej)
- Varuj ostatní, pouze pokud tím neohrožíš sebe ani další osoby
- Volej tísňovou linku 158/112, oznam, kde jsi a co se děje
- Zkus zklidnit ostatní v místnosti
- Vyčkej příchodu policie, dbej jejích pokynů, nepleť se do cesty
- Braň se – při bezprostředním napadení, pokud není možné bezpečně uniknout ani se ukrýt, udělej vše pro ochranu života. Obrana není podmíněna předchozím provedením ostatních kroků.

2. Požár

- Při zpozorování kouře nebo ohně okamžitě informuj vedení školy a vyhlášuj požární poplach voláním „HOŘÍ“
- Zjištěný požár oznam na telefonní číslo 150 nebo 112
- Co nejrychleji bude provedena evakuace všech osob z objektu školy
- Požární hlídka zajistí uzavření přívodu plynu a vypnutí elektrické energie.
- Všechny osoby se shromáždí na seřadišti a zjistí se přesné počty osob, chybějící osoby je nutné nahlásit záchranářům.

POZOR

Nesnažte se překonávat již požárem zasažené a zakouřené prostory. Nemůžete-li již opustit objekt, uzavřete se v místnosti, utěsníte okna a dveře a upozorníte na sebe hasiče máváním za oknem. Při opouštění prostoru, kde hoří, než otevřete dveře, vyzkoušejte, nejsou-li horké (zkuste na dotek plochu dveří a kliku) a v případě, že ano, tak je nikdy neotevírejte. Zůstaňte v místnosti nejlépe pod oknem.

3. Teroristický čin – anonymní oznámení o uložení výbušniny

Pokud bude oznámení o uložení výbušniny sděleno formou telefonátu, je třeba zapsat znění o umístění a druhu výbušniny. Pokud bude oznámení o uložení bomby sděleno formou písemnosti či elektronickou formou, písemnost uschováme k dalšímu šetření.

Postup:

- nahlásit událost na linku IZS 112 nebo HZS –150 nebo Policie ČR –158
- pokud je bomba v prostorách školy, kde se pohybují osoby, dochází k okamžité evakuaci
- podezřelého předmětu se nedotýkat
- dodržovat pokyny bezpečnostních složek

4. Teroristický čin – obdržení podezřelé zásilky

Jak poznat podezřelou zásilku:

- neočekávaná zásilka od neznámého odesilatele
- výhružný text na zásilce
- zapáchající zásilka
- zásilka, u které po otevření zjistíme, že obsahuje prášek nebo podezřelý předmět

Postup:

- s podezřelou zásilkou netřepat ani nevyprazdňovat její obsah
- opustit místnost, umýt se vodou a mýdlem a událost ohlásit na linku HZS –150 nebo na linku policie ČR –158
- před zavoláním na tísňovou linku, je třeba zvážit skutečnosti, které vedou k názoru, že se jedná o podezřelou zásilku.

5. Únik nebezpečných látek při dopravní nehodě nebo technických haváriích

Každý zaměstnanec, který zpozoruje havárii s únikem nebezpečných látek, je povinen neprodleně nahlásit toto zjištění řediteli, pověřenému zaměstnanci, nebo na linku HZS 150. Pokud havárií s únikem nebezpečných látek zpozoruje žák, nahlásí událost nejbližšímu zaměstnanci školy, který informuje vedení školy a HZS a postupuje podle pokynů.

Hlavní zásady:

- nepřibližovat se k místu havárie
- provést ukrytí dle pokynů
- uzavřít a utěsnit dveře, okna a jiné otvory
- vypnout ventilaci
- sledovat informace v rozhlase, televizi a místním rozhlase
- budovu školy opustit jen na pokyn

1.2. Záškoláctví

Záškoláctvím se rozumí neomluvená nepřítomnost žáka ve vyučování. Škola současně věnuje pozornost také zvýšenému počtu omluvených hodin, zejména pokud vzniká podezření, že omluvená nepřítomnost může souviset se skrytým záškoláctvím nebo jiným problémem žáka.

Postup školy při omlouvání nepřítomnosti a při řešení záškoláctví se řídí platnými právními předpisy, školním řádem a aktuálním Metodickým doporučením MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování, č. j. MSMT-780/2024-3.

Postup školy při nepřítomnosti žáka

1. Evidence nepřítomnosti

- Vyučující zaznamená nepřítomnost žáka v souladu s pravidly školy.
- Třídní učitel průběžně sleduje docházku žáků a eviduje omluvené i neomluvené zameškané hodiny.
- Zákonný zástupce oznamuje a omlouvá nepřítomnost žáka způsobem a ve lhůtách stanovených školním řádem.
- Škola může v odůvodněných případech postupovat podle pravidel stanovených platnými právními předpisy a metodickým doporučením MŠMT.

2. Vznik neomluvené absence

- Pokud není nepřítomnost žáka řádně omluvena, eviduje ji škola jako neomluvenou.
- Třídní učitel situaci bez zbytečného odkladu řeší se žákem a jeho zákonným zástupcem.
- Cílem je zjistit příčiny nepřítomnosti, zabránit jejímu opakování a společně stanovit další postup.
- O významnějších jednáních se zákonným zástupcem škola pořizuje záznam.

3. Opakovaná nebo zvýšená absence

- Při opakované neomluvené absenci nebo při výrazném nárůstu omluvené či neomluvené absence škola vyhodnotí situaci individuálně.
- Třídní učitel ve spolupráci s vedením školy, případně s výchovným poradcem a školním metodikem prevence, zjišťuje příčiny absence a navrhuje další postup.
- Podle situace lze využít jednání se zákonným zástupcem, výchovnou komisi, podpůrná opatření a další nástroje školy včetně individuálního výchovného programu.

4. Řešení záškoláctví

- Škola postupuje především podle aktuálního počtu neomluvených hodin v daném období, vývoje docházky a okolností konkrétního případu.
- Počet neomluvených hodin proto není jediným kritériem pro rozhodnutí o dalším postupu.
- Při řešení škola zohledňuje zejména věk a situaci žáka, četnost a délku absencí, jejich příčiny, předchozí spolupráci se zákonnými zástupci a to, zda již byla přijata opatření k nápravě.
- Při zvýšené neomluvené absenci škola svolá podle potřeby jednání se zákonným zástupcem, případně výchovnou komisí, a stanoví konkrétní opatření k nápravě.
- Pokud se škole nepodaří situaci vyřešit vlastními prostředky, postupuje v souladu s aktuální metodikou MŠMT a podle povahy případu spolupracuje s příslušnými orgány a institucemi.

5. Spolupráce s dalšími institucemi

- Pokud situace nasvědčuje tomu, že žák může být ohrožen, nebo pokud škola vyčerpala své možnosti řešení, spolupracuje podle okolností s orgánem sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), Policií České republiky nebo dalšími odbornými institucemi.
- Předání informace OSPOD nebo Policii ČR se neposuzuje pouze podle mechanického počtu zameškaných hodin, ale podle konkrétní situace žáka a zákonných podmínek.
- Škola při spolupráci poskytuje pouze informace nezbytné pro řešení dané situace a postupuje v souladu s právními předpisy o ochraně osobních údajů.

6. Skryté záškoláctví

- Pokud se opakovaně objevuje vysoká omluvená absence, zejména v určitých dnech, vyučovacích předmětech nebo obdobích, škola vyhodnotí, zda se nejedná o skryté záškoláctví.
- Třídní učitel situaci projedná se žákem a jeho zákonným zástupcem a podle potřeby zapojí další pracovníky školy.
- Škola se zaměřuje především na zjištění příčiny absence a na nastavení opatření, která povedou k pravidelné docházce žáka.
- Při podezření na závažnější problém může škola doporučit nebo zprostředkovat odbornou pomoc.

7. Kázeňská opatření

- Neomluvená absence může být vyhodnocena jako porušení povinností stanovených školním řádem.
- Při rozhodování o kázeňském opatření škola zohledňuje závažnost a okolnosti jednání, věk žáka, jeho dosavadní chování, rozsah a opakování absence a účinnost předchozích opatření.
- Kázeňská opatření se ukládají v souladu s platnými právními předpisy a školním řádem; nejsou automaticky určována pouze podle pevně stanoveného počtu neomluvených hodin.

8. Dokumentace

- O řešení záškoláctví a závažnějších případů absence škola vede odpovídající dokumentaci.
- Záznamy obsahují zejména zjištěné skutečnosti, datum jednání, zúčastněné osoby, přijatá opatření a dohodnutý další postup.
- Dokumentace je vedena tak, aby bylo možné doložit postup školy a jeho návaznost na předchozí opatření.

9. Prevence

- Škola průběžně sleduje docházku žáků a věnuje pozornost včasnému zachycení problémů.
- Při řešení absence preferuje včasnou komunikaci se žákem a zákonným zástupcem, hledání příčin a podporu pravidelné školní docházky.

1.3. Šikana, kyberšikana, extrémní projevy agrese a násilí

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených, zpravidla opakovaných fyzických či psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Opakování není nezbytnou podmínkou rozpoznání šikany; škola posuzuje také nepoměr sil a možnost oběti se bránit.

Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání.

Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků skupinou spolužáků. Účinné a bezpečné vyšetření šikany vychází z kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikanování.

Metody vyšetřování šikany dělíme podle počátečních a pokročilých stádií šikanování.

Zaměstnanec při podezření na šikanu ihned zajistí ochranu ohroženého žáka a informuje vedení školy a školního metodika prevence. Vedení určí pracovníka odpovědného za koordinaci řešení. Ochrana oběti a svědků před pokračováním šikany a odvetou probíhá po celou dobu řešení.

Vyšetřování počáteční šikany:

- odhad závažnosti a formy šikany
- rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi
- nalezení vhodných svědků
- individuální rozhovory se svědky. Nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků i konfrontace oběti s agresory
- ochrana oběti
- předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru:

a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)

b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)

- realizace vhodné metody:

a) metoda usmíření

b) metoda vnějšího nátlaku (výchovní pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči)

- třídní hodina

a) efekt metody usmíření

b) oznámení potrestání agresorů

- rozhovor s rodiči oběti
- třídní schůzka
- práce s celou třídou

Vyšetřování pokročilé šikany – výbuch skupinového násilí vůči oběti:

Při podezření na pokročilou šikanu škola přizve externího odborníka na řešení šikany. Následující postup se týká akutního výbuchu skupinového násilí, který je jednou z forem pokročilé šikany. Bezprostřední ochranu oběti škola zajistí bez čekání na odborníka; další šetření s ním koordinuje.

- první (alarmující) kroky pomoci

1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany

2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí

- příprava podmínek pro vyšetřování

3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy
4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi
5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře)
6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům
 - vyšetřování
7. rozhovor s obětí a informátory
8. nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků
9. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, konfrontace oběti s agresorem či agresory je nepřipustná
 - náprava
11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

Škola má ohlašující povinnost v následujících případech:

- dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností anebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí. Tato povinnost vyplývá ze školského zákona (§ 21 odst. 2 školského zákona)
- škola ohlašuje orgánu sociálně-právní ochrany dětí takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný, nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo. Situace ohrožení dítěte přitom musí trvat po takovou dobu nebo nabývat takové intenzity, že nepříznivě ovlivňuje vývoj dítěte anebo je nebo může být příčinou nepříznivého vývoje dítěte
- dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR, tuto skutečnost oznámí ředitel školy nebo jiná pověřená osoba jakoukoliv formou (písemně, telefonicky, osobně) na Policii ČR, v takovém případě vystupuje tato osoba jako oznamovatel a při podání trestního oznámení požádá o vyrozumění o učiněných opatřeních do jednoho měsíce od oznámení, oznámení může podat také zákonný zástupce dítěte

Kyberšikana

Kyberšikana je jednou z nejčastějších forem šikany, která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na sociálních sítích, komunikačních aplikacích, herních platformách apod., prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhružných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny, výhružné SMS nebo e-maily apod.

Kyberšikana může mít podobu opakovaného jednání, ale závažný dopad může mít i jednorázové zveřejnění nebo rozšíření ponižujícího, výhružného či intimního obsahu, který může být dále sdílen a dlouhodobě dostupný.

Oproti šikaně tváří v tvář má kyberšikana ze své podstaty mnohem větší dosah, čímž ještě více zhoršuje prožívání oběti.

Pokud je oběť šikanována ve třídě, svědky pomluv, nadávek, posmívání a ztrapňování je max. několik desítek lidí. V prostředí internetu může být svědkem (ale i útočníkem) stejného chování i několik desítek tisíc lidí. Kyberšikana bývá u dětí školního věku často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany.

Pokud probíhá klasická šikana (např. nadávky, ponižování), je nutné zjistit situaci oběti v kyberprostoru (mobil, profil, chat apod.) a naopak.

Základním úkolem musí být zmapování konkrétního případu. Skutečnost, že k jednání došlo mimo školu nebo mimo vyučování, sama o sobě nevylučuje možnost školy situaci řešit, zejména pokud jednání zasahuje do bezpečí žáků, vztahů ve třídě nebo vzdělávání. Škola postupuje podle okolností konkrétního případu a platných právních předpisů.

Základní postupy řešení v závažnějších případech kyberšikany:

- podpořit oběť a zajistit její bezpečí
- zajistit co nejvíce důkazních materiálů
- informovat zákonné zástupce
- kontaktovat a konzultovat s dalšími institucemi (PČR, OSPOD, PPP, zřizovatel, ...)
- průběžně spolupracovat s příslušnými institucemi a žádat informace, které mohou škole poskytnout. Ochranu žáka a podpůrná opatření neodkládat do ukončení jejich šetření
- zvolit odpovídající opatření v souladu se školním řádem a dalšími strategickými dokumenty školy
- realizovat preventivní opatření (realizace programů zaměřených na prevenci)

Škola má stejnou ohlašující povinnost jako v případech šikany. Škola zaznamená zjištěné skutečnosti, přijatá opatření, odpovědné pracovníky a termín kontroly jejich účinnosti. Pověřený pracovník následně ověří bezpečí oběti a svědků a případné pokračování šikany nebo odvety. Podle výsledku škola upraví podporu jednotlivých žáků a další práci s třídním kolektivem.

1.4. Závislostní chování – užívání návykových látek

Do této oblasti spadá široké spektrum chování, které vykazuje znaky závislosti – zejména pak distribuce a užívání tabákových výrobků a elektronických cigaret, alkoholu a jiných návykových látek, netolismus, gambling atp.

Škola:

- vytváří podmínky pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek v prostorách školy, v jejím okolí, na všech školních akcích i při mimoškolní činnosti

- jasně vymezí zákaz užívání návykových látek ve škole a jejich nošení do školy (školní řád)
- poskytuje žákům i rodičům nezbytné informace, týkající se jejich ochrany před tímto jevem
- působí na žáky v oblasti primární prevence a to formou, která je věcná, pravdivá a přiměřená jejich rozumovému a osobnostnímu vývoji při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek nebo distribucí OPL, spolupracuje s Policií ČR, orgány sociálně právní ochrany dětí, školskými poradenskými zařízeními apod.

1.4.1. Tabákové výrobky a elektronické cigarety

Kouření v prostorách školy je zakázáno školním řádem a jsou stanoveny sankce za porušování tohoto zákazu.

Konzumace tabákových výrobků a elektronických cigaret ve škole:

- v případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků nebo při užívání elektronických cigaret v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci
- tabákový výrobek nebo elektronickou cigaretu je třeba žákovi odebrat, uložit v kanceláři školy a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat
- v případě, že je ohroženo zdraví a život žáka, pedagog zajistí 1. pomoc a volá zdravotnickou záchrannou službu 155/112
- pokud akutní nebezpečí nehrozí, pedagogický pracovník postupuje podle školního řádu školy:
 - o události informuje vedení školy, VP, ŠMP, TU
 - o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka – záznam zúčastnění podepíše a uloží se do agendy u ŠMP a VP
- v případě porušení zákazu kouření třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka
- je vyvoláno jednání se ZZ žáka k projednání případu, o pohovoru, navržených opatřeních a závěrech se provede zápis, který zúčastnění podepíše, uloží se do agendy VP a ŠMP
- v závažných případech (s ohledem na věk nebo chování žáka) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola OSPOD
- z konzumace tabákových výrobků nebo užití elektronické cigarety ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem

1.4.2. Alkohol

Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných.

Konzumace alkoholu ve škole:

- v případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci
- alkohol je třeba žákovi odebrat, uložit v kanceláři školy a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat
- v případě, že je ohroženo zdraví a život žáka, zajistí pedagog 1. pomoc a volá zdravotnickou záchrannou službu 155

- žák zůstává pod dohledem zaměstnance školy až do bezpečného předání. Čekání na zákonného zástupce nebo na pokyny OSPOD nesmí oddálit přivolání zdravotnické pomoci
- pokud akutní nebezpečí nehrozí, pedagogický pracovník postupuje podle školního řádu školy:
 - o události informuje vedení školy, VP, ŠMP, TU
 - o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, záznam zúčastnění podepíše a uloží se do agendy u ŠMP a VP
- v případě porušení zákazu požití alkoholu třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka a vyrozumí ho o situaci
- pokud žák není schopný pokračovat ve výuce a zákonný zástupce není dostupný, vyrozumí škola OSPOD
- jestliže se situace opakuje, plní škola oznamovací povinnost a vyrozumí OSPOD (dle místa bydliště žáka)
- z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem
- za nebezpečné a protiprávní je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů
- obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole

Nález alkoholu ve škole:

V případě nálezu alkoholu v prostorách školy je postup následující:

- nálezce tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury
- o nálezu ihned uvědomí vedení školy
- nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu
- sepíše záznam o události

Zadržení alkoholu u žáka:

V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, je postup následující:

- zabavenou tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury
- o nálezu ihned uvědomí vedení školy
- o nálezu sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen (datum, místo, čas nálezu a jméno žáka), zápis žák podepíše (pokud žák odmítne zápis podepsat, skutečnost se uvede do zápisu), zápisu a pohovoru se žákem je přítomno vedení školy, záznam je uložen do agendy ŠMP
- o nálezu vyrozumí zákonného zástupce žáka, pokud se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, uvědomí i OSPOD

1.4.3. OPL

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

Školním řádem škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanovuje rovněž sankci za porušení zákazu.

Pokud vznikne důvodné podezření, že v souvislosti s omamnými nebo psychotropními látkami dochází k protiprávnímu jednání, škola postupuje podle platných právních předpisů a aktuálních metodických doporučení. V případech, kdy jednání může naplňovat znaky trestného činu nebo vzniká zákonná oznamovací či překazovací povinnost, škola bezodkladně kontaktuje Policii ČR.

Konzumace OPL ve škole:

- v případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit
- zaměstnanec školy zabráni dalšímu užívání nebo manipulaci s látkou, pokud to může bezpečně učinit. S látkou zbytečně nemanipuluje a podle okolností přivolá Policii ČR.
- podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí
- v případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá zdravotnickou záchrannou službu – 155, případně 112
- žák zůstává pod dohledem zaměstnance školy až do bezpečného předání. Čekání na zákonného zástupce nebo na pokyny OSPOD nesmí oddálit přivolání zdravotnické pomoci.
- jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy, ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy, ŠMP, VP, TU
- v případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole
- v případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole
- jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů, škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc
- zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky
- současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte, oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte
- v případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace
- z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele.
- Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu
- navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání
- obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole

Nález OPL ve škole:

A) V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury
- o nálezu ihned uvědomí vedení školy, ŠMP, VP, TU
- zabrání přístupu žáků a dalších nepovolaných osob k látce. S látkou zbytečně nemaniplují, neotevívají její obal, neochutnávají ji ani k ní nečichají. Další zajištění a případné předání látky provedou podle pokynů Policie ČR. Zaznamenají místo a čas nálezů.
- o nálezu vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky

B) V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury
- o nálezu ihned uvědomí vedení školy, ŠMP, VP, TU
- o nálezu sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka, zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal), v případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu, zápisu a rozhovoru se žákem je přítomno vedení školy
- o nálezu vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka
- při podezření na intoxikaci předají zdravotnické záchranné službě dostupné informace o látce a místě jejího nálezů. Při případném předání látky nebo jejího obalu postupují podle pokynů zasahujících složek

C) V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, postupují takto:

- jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR
- o nálezu ihned uvědomí vedení školy, ŠMP, VP, TU
- bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkontaktují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka
- žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem, u žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí

Distribuce OPL ve škole:

- distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání, je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin, množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující
- neoprávněné přechovávání omamných nebo psychotropních látek může být přestupkem nebo trestným činem podle konkrétních okolností a platných právních předpisů. Právní posouzení škola nepředjímá; při důvodném podezření kontaktuje Policii ČR. Porušení školního řádu posuzuje samostatně
- jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu

- jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyzoomí škola také zákonného zástupce a orgán sociálněprávní ochrany obce s rozšířenou působností
- pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným výše

1.5. Krádeže a vandalismus

Krádeže a ničení školního majetku jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se lze v prostředí škol setkat. Ve školním řádu jsou zapracované sankce, které škola použije, pokud dojde ke krádeži nebo ničení školního majetku.

Pokud dojde k takovému jednání ve škole, tak tuto skutečnost hlásí orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí zákonnému zástupci žáka, aby se na tyto orgány obrátili.

Prevenčí je:

- upozornění žáků a jejich zákonných zástupců na skutečnost, že cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním, nemají žáci do školy nosit (viz. školní řád)
- vést žáky k tomu, aby byli všímaví ke svému okolí a v případě, že budou svědky takového jednání, aby ohlásili tuto skutečnost pedagogickému pracovníkovi školy

1.5.1. Krádeže

postup při nahlášení krádeže žákem:

- pedagog o krádeži uvědomí vedení školy, ŠMP, VP, TU a zákonného zástupce
- pedagog pořídí záznam na základě výpovědi poškozeného
- jedná – li se o škodu většího rozsahu, věc ohlásí na policii, nebo poučí zákonné zástupce, že mají tuto možnost
- v případě, že je znám pachatel, který je mladší 18 let a jedná se o opakované jednání, je třeba věc nahlásit na OSPOD a současně věc předat policii
- škola není orgánem činným v trestním řízení a nemůže nahrazovat vyšetřování Policie ČR. Pro účely zajištění bezpečnosti, pedagogického řešení a prevence však může zjišťovat relevantní skutečnosti v rozsahu svých kompetencí.

1.5.2. Vandalismus

Škola posuzuje odpovědnost za vzniklou škodu podle platných právních předpisů, zejména s ohledem na věk žáka, jeho schopnost ovládnout své jednání a posoudit jeho následky a okolnosti výkonu dohledu.

Žáci jsou v rámci poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví seznámení s touto skutečností a opakovaně jsou upozorňováni na jednání, které vede k poškození majetku.

Postup při vzniku škody žákem:

- při zjištění vzniku škody na školním majetku pedagog uvědomí vedení školy, ŠMP, VP, TU
- pedagog vyhotoví o celé záležitosti záznam a pokusí se odhalit viníka
- škola projedná vzniklou škodu se zákonným zástupcem žáka. Nárok na náhradu škody uplatňuje vůči osobě, která za škodu podle právních předpisů odpovídá. Povinnost zákonného zástupce uhradit škodu nevzniká automaticky pouze z důvodu rodičovství.

1.6. Syndrom CAN

Syndrom CAN = syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte. Jde o jakoukoliv formu týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, která je pro naši společnost nepřijatelná. Dítě nejčastěji poškozují jeho rodiče a další členové rodiny, pokud jsou k dítěti necitliví a bezohlední a pokud je podřizují nebo využívají k uspokojení vlastních potřeb.

Jedná se o známky poranění, například o modřiny, otoky, řezné rány, otisky dlaně a prstů, stopy po opáření, popálení cigaretou, lysinky ve vlasech, trvalý hlad, podvýživa, špatná hygiena, zkažené zuby, nedostatečné oblečení, vyčerpanost a přepracovanost, změny v chování, dlouhodobá depresivní nálada, stísněnost, nezáměr o dění kolem, sebepoškozování, potíže se soustředěním, zhoršení prospěchu. Je třeba dávat pozor zvláště při opakování.

Důležitá je prevence:

- všímavost pedagoga
- rozhovor se žákem
- volba odborných organizací, pomoc přes telefonní linky
- zařadit do výuky problematiku nebezpečí týrání dítěte
- informace o dětských právech

Postup při zjištění nebo jen při podezření na syndrom CAN:

- pedagog sdělí zjištění TU a VP, citlivým způsobem provedou záznam
- informují vedení školy
- spolupracují se ŠMP a školním psychologem
- situaci vyhodnotí a dle závažnosti konzultují skutečnost s PPP a s OSPOD
- škola dále postupuje podle pokynů výše uvedených organizací
- při podezření na týrání, zneužívání nebo zanedbávání dítěte škola situaci bezodkladně řeší v souladu s právními předpisy a postupuje podle aktuální metodiky MŠMT. Podle povahy a závažnosti situace spolupracuje zejména s orgánem sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), Policií ČR, případně dalšími odbornými institucemi. Při bezprostředním ohrožení života nebo zdraví dítěte škola neprodleně zajistí jeho bezpečí a přivolá potřebnou pomoc.
- při podezření z týrání, zvláště sexuálního zneužívání je kontaktování rodiny nežádoucí
- u zanedbávání je spolupráce školy a rodiny žádaná
- Pokud zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že mohlo dojít ke spáchání trestného činu, škola postupuje podle platných právních předpisů a podle povahy případu kontaktuje Policii ČR.
- Pokud zjištěné skutečnosti nasvědčují ohrožení dítěte ve smyslu právních předpisů o sociálně-právní ochraně dětí, škola bez zbytečného odkladu informuje příslušný OSPOD.

1.7. Sebepoškozování

Sebepoškozování je agresivní chování člověka, které je nasměřováno proti němu samotnému. Pro sebepoškozování je charakteristické, že se opakuje, je návykové. Ve společnosti se o něm ví a mluví velmi málo, s tímto problémem se však potýká mnoho osob, především dospívajících.

Existují různé způsoby sebepoškozování s rozdílnou závažností poškození. Nejčastějším místem poškození bývají ruce, zápěstí a stehna.

Nejčastěji pozorovatelným sebepoškozujícím chováním je:

- řezání (žiletkou, střepem atd.)
- pálení kůže

Jinými formami jsou:

- škrábání
- píchání jehlou
- rozrušování hojících se ran
- kousání, údery, nárazy
- obrušování popálené kůže
- dloubání, tahání kůže a vlasů a další

Motivem sebepoškozování bývá nejčastěji:

- snaha zmírnit vnitřní napětí, snaha uniknout z nesnesitelné situace nebo neúnosného duševního stavu, snaha odstranit pocity viny, studu, dosažení pocitu očištění
- snaha získat pocit kontroly nad vlastním tělem a psychikou
- snaha dosáhnout pocitu uspokojení z tělesného prožitku bolesti nebo tepla krve
- tělesné vyjádření nevyslovitelných pocitů, vyjádření hněvu na sebe, např. za vlastní slabost nebo za nedostatek disciplíny
- odpoutání pozornosti od jiných problémů
- manifestace potřeb, demonstrace vlastní síly nebo dosažení péče a ochrany, získání pocitu bezpečí nebo jedinečnosti
- znovuprožití traumatu ve snaze o jeho zpracování
- dosažení poranění, která jsou viditelná a léčitelná na rozdíl od těch neviditelných duševních
- dosažení neatraktivnosti pro ostatní

Postup při zjištění sebepoškozování nebo podezření na něj:

A. Bezprostřední ohrožení nebo sebevražedný úmysl

- žáka nenechat samotného,
- zajistit jeho bezpečí,
- podle situace volat 155 nebo 112
- informovat vedení školy,
- informovat zákonného zástupce, není-li to v rozporu se zájmem dítěte,
- zajistit návaznou odbornou pomoc.

B. Sebepoškozování bez bezprostředního ohrožení

- vést se žákem klidný a citlivý rozhovor,
- nehodnotit jej ani netrestat za sebepoškozování,
- informovat školní poradenské pracoviště a vedení školy,
- informovat zákonného zástupce, pokud tím dítě nebude vystaveno dalšímu ohrožení,
- doporučit odbornou pomoc,
- zajistit další podporu a sledování situace.

Samotné sebepoškozování není trestným činem. Pokud zjištěné okolnosti nasvědčují tomu, že žáka ohrožuje jednání jiné osoby, škola zajistí jeho ochranu a podle povahy případu kontaktuje OSPOD nebo Policii ČR. Povinnost oznámit nebo přerušit trestný čin se posuzuje podle zákonných podmínek; nevztahuje se automaticky na každé jednání související se sebepoškozováním.

Důležitá je vnímavost vůči projevům možného sebepoškozování.

1.8. Rasismus, xenofobie

Rasistické chování je takové, které na základě přisouzení psychických a mentálních schopností a dovedností skupinám definovaným podle biologického, rasového či národnostního původu příslušníky těchto skupin nepřiměřeně nebo negativně hodnotí a případně (ve formě „tvrdého rasismu“) je i poškozují.

Xenofobní chování je takové, které na základě subjektivně stanovených prvků cizosti (jinakosti) vyvolává obavy ze subjektů, které jsou jako cizí pojmány a v krajních případech může vést k jejich poškozování, což vyvolává protireakci.

Primární prevence rasismu a xenofobie:

Žákům je třeba zprostředkovávat demokratické hodnoty a principy lidských práv a tolerance. Také s nimi hovoříme o extremismu a o negativních spojeních s minulostí a současností extremismu, rasismu, xenofobie a antisemitismu a možnostech sankcí za projevy extremismu a souvisejících jevů.

Doporučené postupy v případě zjištění rasismu či xenofobie:

- je třeba zjistit hloubku extremistického přesvědčení u jednotlivců, případně vazby na extremistickou skupinu mimo školu
- je třeba zjistit rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole
- je třeba okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky
- v případě zjištění hlouběji zakotvených postojů (opakované verbální či vizuální projevy s možným extremistickým podtextem, účast žáka v extremistické partě, užití násilí s extremistickým podtextem) informujeme rodiče a nabídneme jim spolupráci
- v případě závažných projevů (především násilných) informujeme Policii České republiky (podezření na promyšlenou a extremisticky, rasisticky, xenofobně nebo antisemitsky motivovanou činnost a na takto motivované vážnější formy násilí)
- ve výuce se zaměříme na výuku této problematiky, pozveme experty k diskuzi se žáky

- vzhledem k závažnosti tohoto tématu TU neprodleně zajistí bezpečnost případné oběti
- oznámí skutečnost zák. zástupcům agresora i oběti a postupuje dle preventivního plánu proti šikaně
- informuje PČR dle závažnosti situace a případnému ohrožení bezpečí oběti
- pokud se jedná o propagaci bez konkrétní oběti, je potřeba informovat rodiče žáků, se žáky provést okamžitou intervenci na dané téma, pokud je situace mimo kontrolu, přizvat odpovědné a odborné instituce na pomoc s intervencí

1.9. Rizikové sporty, doprava

Jedná se o relativně novou formu rizikového chování z hlediska masového rozšíření. Toto rizikové chování lze definovat jako záměrné vystavování sebe nebo druhých nepřiměřeně vysokému riziku újmy na zdraví nebo dokonce přímému ohrožení života v rámci sportovní činnosti nebo v dopravě.

Primární prevence rizikového chování při sportu a v dopravě:

- a) dopravní besedy v prostředí školní třídy
- b) použití multimediálních pomůcek – ilustrace prostřednictvím audiozáznamu, PC her, přehrávání scének, různých ilustrovaných materiálů
- c) praktický nácvik na dopravním hřišti
- d) exkurze (pracoviště dopravní policie, dopravní podnik aj.)

1.10. Sexuálně rizikové chování

Sexuální rizikové chování je souborem projevů chování, které doprovázejí sexuální aktivity a současně vykazují pro jedince rizika v různých oblastech (zdravotní, sociální atd.).

Lze sem zařadit:

- sexuální obtěžování,
- sexuální násilí,
- zneužívání dítěte,
- nátlak,
- sexting,
- šíření intimních fotografií/videí,
- grooming,
- nevhodné chování dospělého vůči dítěti.

Významnou úlohu má oblast prevence sexuální výchovy. Je nutné motivovat žáky k vytvoření zdravých postojů v této oblasti. Je žádoucí, aby si žáci osvojili odpovědné chování, rozhodování a komunikaci v situacích souvisejících se sexuálním zdravím. Nebezpečí hrozí z hlediska celospolečenského v souvislosti s využíváním internetu, s komercializací sexu, sexuálním zneužíváním, zvyšuje se počet výskytu pohlavně přenosných chorob, narůstá počet HIV pozitivních, rozmáhá se homofobie.

K sexuální výchově přistupujeme systematicky, jelikož se jedná o dlouhodobé, záměrné, cílevědomé působení na žáka.

Primární prevence sexuálního chování:

- preventivní programy přizpůsobit věku a vzdělání cílové skupiny
- předávat informace o způsobech ochrany před nemocemi
- informovat o tom, co je sexuální zneužívání a rizikové sexuální chování
- upozorňovat na práva dítěte a důstojnost člověka
- podporovat tvorbu zdravých postojů k vlastnímu tělu, vztahům a sexuálnímu chování
- minimalizovat projevy nesnášenlivosti, předsudky apod. v oblasti vztahů, sexu a sexuální orientace
- zabezpečit lepší spolupráci školy a rodiny
- propojit zdravotní, sociální a výchovné intervence

Na základě šetření ČŠI týkající se nevhodného chování zaměstnance cestovní agentury na škole v přírodě, škola vydala tento krizový plán:

Charakteristika situace

Nevhodným chováním dospělého vůči dítěti se rozumí jakékoli jednání zaměstnance školy, externího pracovníka, zákonného zástupce nebo jiné dospělé osoby, které ohrožuje bezpečí, zdraví, důstojnost nebo příznivý vývoj dítěte. Může se jednat o psychické, fyzické nebo sexuálně nevhodné chování, ponižování, zastrašování, manipulaci, nevhodnou komunikaci, diskriminaci nebo jiné jednání v rozporu s právy dítěte.

Cíl postupu

- . Zajistit okamžitou ochranu dítěte.
- . Zabránit pokračování nevhodného jednání.
- . Zajistit objektivní prošetření situace.
- . Splnit oznamovací povinnosti školy.
- . Poskytnout dítěti potřebnou podporu.

Postup školy

1. Je-li dítě v bezprostředním ohrožení, škola zajistí jeho bezpečí a oddělí dítě od osoby, která se nevhodného jednání dopouští.
2. Každý zaměstnanec školy, který se o situaci dozví nebo ji zaznamená, neprodleně informuje ředitele školy nebo pověřenou osobu.
3. Jsou informováni zákonní zástupci dítěte, pokud to není v rozporu se zájmem dítěte.
4. Ředitel školy situaci bezodkladně prošetří, případně zajistí rozhovor s dítětem citlivým způsobem a bez nátlaku.
5. V případě podezření na spáchání trestného činu, týrání, zneužívání nebo jiného závažného ohrožení dítěte škola neprodleně kontaktuje Orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) a podle závažnosti také Policii České republiky.
6. Škola zajistí dítěti psychickou podporu prostřednictvím školního poradenského pracoviště nebo doporučí odbornou pomoc.
7. O události je proveden písemný záznam s uvedením data, času, zúčastněných osob, popisu situace a přijatých opatření.

Preventivní opatření

- Dodržování Etického kodexu zaměstnanců školy.
- Seznámení zaměstnanců s pravidly ochrany dětí a oznamovací povinnosti.
- Pravidelné vzdělávání zaměstnanců v oblasti bezpečí dětí a prevence rizikového chování.
- Podpora bezpečného prostředí, ve kterém děti vědí, na koho se mohou obrátit.

Odpovědnost

Za koordinaci postupu odpovídá ředitel školy nebo jím pověřený pracovník. Každý zaměstnanec školy má povinnost oznámit podezření na nevhodné chování vůči dítěti a spolupracovat při řešení situace.

Dokumentace

O každém případě se vede písemná dokumentace v souladu s právními předpisy o ochraně osobních údajů a vnitřními předpisy školy.

2. Pravidla komunikace mezi školou a zákonnými zástupci

Důležité je pravidelné sdílení informací o průběhu a výsledcích vzdělávání a chování žáků. Transparentnost vytváří pocit důvěry a snižuje pravděpodobnost konfliktů vycházejících z nedostatku informací. Všichni pedagogové důsledně uplatňují otevřenou a pravidelnou komunikaci se zákonnými zástupci.

Učitelé vedou písemné záznamy z jednání se zákonnými zástupci, které předávají výchovnému poradci a řediteli školy.

Učitelé průběžně konzultují složitější případy s výchovným poradcem. Včas ho přizvou k jednání se zákonnými zástupci a nenechávají situaci vyhrotit.

Postup při šetření stížností a podnětů: Vedení školy stanoví formou vnitřního předpisu závazný postup k šetření a vyřizování stížností.

Pravidla komunikace mezi školou a zákonnými zástupci žáků

1. Pro komunikaci s kanceláří školy je možné využít těchto možností:

- datová schránka
- email
- telefonicky
- písemně prostřednictvím České pošty
- osobní podání v úředních hodinách kanceláře školy
- osobní jednání po předchozí domluvě

2. Pro komunikaci s učiteli je možné využít těchto možností:

- školní informační systém (omlouvání nepřítomnosti, elektronická žákovská knížka, přehled probíraného učiva a předávání učiva v době nemoci aj.)
- email (Škola zpravidla reaguje na e-mailovou komunikaci zákonných zástupců do tří pracovních dnů.)
- telefonicky (všední dny do 16:00 h)
- osobní jednání (v konzultačních hodinách nebo po předchozí domluvě)
- online konzultace (všední dny do 15:30 h po předchozí domluvě)

3. Informace k osobním jednáním: Osobní jednání s pedagogy probíhají po předchozí domluvě. Jednání se účastní zpravidla dva pedagogové, případně vedení školy. Z jednání se vyhotoví zápis. V případě, že zákonný zástupce komunikuje s pedagogy nevhodným způsobem anebo je agresivní, pedagog má právo takové jednání ukončit.
4. Informace k hodnocení prospěchu:
Podrobnosti jsou vedeny ve školním řádu a ve školním informačním systému (včetně váhy známek a kritérií hodnocení). Klasifikaci do elektronické žákovské knížky může vyučující zapisovat i po ukončení své pracovní doby. V případě potřeby může zákonný zástupce vypnout oznámení na svém digitálním zařízení.
5. Informace o chování žáka vyplývají ze školského zákona. Pedagog je povinen prokazatelným způsobem pravidelně informovat rodiče o průběhu vzdělávání jejich dítěte.
6. Informace k domácím úkolům: Vyučující mohou zadávat domácí úkoly, které jsou součástí domácí přípravy, a proto nejsou klasifikovány.
7. Informace k podávání podnětů a stížností naleznete na školním webu.

3. Metodické doporučení MŠMT

Zaměstnanci školy při řešení krizových situací využívají aktuální metodická doporučení a materiály MŠMT zveřejněné na webových stránkách MŠMT. Při práci s konkrétní problematikou se vždy používá aktuální verze příslušného metodického materiálu.

V případě výskytu dalších forem rizikového chování, které neřeší tento krizový plán, je možné využít přílohy Metodického doporučení MŠMT ([Metodické dokumenty \(doporučení a pokyny\), MŠMT ČR \(msmt.cz\)](#)):

- Příloha č. 1 - Návykové látky
- Příloha č. 2 - Rizikové chování v dopravě
- Příloha č. 3 - Poruchy příjmu potravy
- Příloha č. 4 – Alkohol
- Příloha č. 5 - Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole
- Příloha č. 6 - Školní šikanování
- Příloha č. 7 – Kybernetická agrese a kyberšikana
- Příloha č. 8 – Homofobie
- Příloha č. 9 - Extrémismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- Příloha č. 10 – Vandalismus
- Příloha č. 11 – Záškoláctví
- Příloha č. 12 – Krádeže
- Příloha č. 13 – Tabákové výrobky, výrobky určené ke kouření a nikotinové sáčky
- Příloha č. 14 – Násilí
- Příloha č. 15 – Netolismus
- Příloha č. 16 – Sebepoškozování
- Příloha č. 17 - Nová náboženská hnutí

- Příloha č. 18 - Rizikové sexuální chování
- Příloha č. 19 - Příslušnost k subkulturám
- Příloha č. 20 – Sjednocena s přílohou č. 5: Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole
- Příloha č. 21 - Hazardní hraní
- Příloha č. 22 – Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS
- Příloha k příloze č. 22 – Krizový plán pro prevenci vzniku problémových situací týkajících se žáka s PAS
- Příloha č. 23 – Psychická krize / duševní onemocnění žáka
- Příloha č. 24 – Sebevražedné chování
- Využití právních opatření při řešení problémového chování žáků

Ohlašovací povinnost plynoucí ze zákona

Při podezření na protiprávní jednání škola posuzuje konkrétní okolnosti případu a postupuje podle platných právních předpisů. Pokud konkrétní situace zakládá zákonnou povinnost oznámit nebo přikazít trestný čin, škola tuto povinnost splní. V případě pochybností škola konzultuje další postup s Policií ČR, OSPOD nebo jiným příslušným orgánem.

Škola plní oznamovací povinnost vůči orgánu sociálně-právní ochrany dětí tehdy, pokud zjistí skutečnosti nasvědčující tomu, že se jedná o dítě, na které se vztahuje sociálně-právní ochrana podle platných právních předpisů. Každý případ je posuzován individuálně s ohledem na povahu, intenzitu a trvání ohrožení dítěte.

Důležitá krizová čísla:

Integrovaný záchranný systém:	112
Záchranná služba:	155
Hasičský záchranný sbor:	150
Policie ČR:	158
Městská policie:	156

Základní údaje školy

Škola: Základní škola Jinočany, příspěvková organizace

Adresa: Pražská 54, Jinočany, 252 25

Ředitelka: Mgr. Iva Šreplová, ředitelka školy

Zástupci ŘŠ: Mgr. Milena Koreňová – zástupce pro 1. stupeň; PhDr. Jan Hamerník – zástupce pro 2. stupeň

Výchovný poradce: Mgr. Milena Koreňová

Metodik prevence: Mgr. Petra Nykodýmová

Pedagogičtí i nepedagogiční pracovníci školy seznámeni dne 28. 8. 2026

Dokument nabývá platnosti a účinnosti dne 1. 9. 2026

Zpracovala: Mgr. Petra Nykodýmová